

ZAKON O IZMJENI ZAKONA O CESTOVNOM PRIJEVOZU FBiH

Član 1.

U Zakonu o cestovnom prijevozu FBiH („Službene novine FBiH“ br. 28/06 i 2/10) u članu 9. u stavu 2. u alineji 1. riječi: “za zanimanje vozač motornog vozila“ se brišu.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

I- USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan je u članu IV A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

II- RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Propisivanje obaveze završetka III stepena stručne spreme za zanimanje vozač motornog vozila za osobe koje vrše prijevoz autobusom i teretnim vozilom dovodi do problema velikom broju prijevozničkih firmi na području Federacije BiH. Ovakva odredba dovodi do nedostatka voznog osoblja.

Izmjenom zakona obezbijedit će se ambijent u kojem se privrednim društvima omogućava normalan rad i funkcioniranje, a mladim ljudima koji imaju završenu srednju školu i položen vozački ispit za odgovarajuću kategoriju vozila pomoći da lakše dođu do zaposlenja. Nova zapošljavanja ujedno dovode i do punjenja budžeta i vanbudžetskih fondova.

Izmjena Zakona dovest će se do harmonizacije propisa u Federaciji i Republici Srpskoj u kojoj postoji mogućnost da osobe sa završenom srednjom školom, bilo kojeg zanimanja, i položenim ispitom za određenu kategoriju, mogu biti zaposlene na radno mjesto vozača.

Također, prijedlog izmjene je u skladu sa zakonodavstvom zemalja okruženja i zemalja Evropske unije. U većini zemalja na mjesto vozača može da se zaposli svaka osoba sa završenom srednjom školom koja ima odgovarajuću kategoriju za upravljanje autobusom, odnosno teretnim motornim vozilom.

III- OBRAZLOŽENJE POJEDINIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena u smislu da se briše obaveza da osoba koja vrši prijevoz motornim vozilom mora da ima najmanje III stepen stručne spreme za zanimanje vozač motornog vozila.

Veliki broj firmi koje se bave prijevozom putnika i tereta u Federaciji Bosne i Hercegovine suočavaju se sa problemom nedostatka vozača autobusa i teretnih motornih vozila C i D kategorije. Problem nedostatka voznog osoblja nastaje zbog povećanog obima posla u djelatnosti prijevoza, kao i velika potražnja za voznim osobljem i sve češći odlazak na rad u zemlje Evropske unije.

S druge strane, u Federaciji BiH osoba pored toga što ima diplomu završenog fakulteta ili bilo koje srednje škole mora da ima i „III stepen stručne spreme za zanimanje vozač motornog vozila“, jer bez toga ne može dobiti certifikat za obavljanje poslova vozača autobusa ili kamiona. Nametanjem ove obaveze doprinosi se nedostatku voznog osoblja.

Edukacija i priliv novih vozača motornih vozila iz srednjih škola je nedovoljan i ni približno ne može da zadovolji potrebe privrede. Zbog toga se većina prijevoznika u Federaciji BiH suočava sa sve izraženijim problemom popunjavanja radnih mjesta vozača autobusa i teretnih kamiona. Mnogi gradovi i općine u Federaciji BiH nemaju srednjoškolske ustanove koje bi školovale ovakve kadrove, te je i to jedan od razloga koji doprinosi deficitu navedenog kadra. Vanredno školovanje za sticanje zvanja „vozač motornih vozila“ iziskuje velike troškove, te određeni vremenski period koji je neophodan da bi se izvršila prekvalifikacija iz jednog u drugo zanimanje. Na kraju, otvaranje tržišta rada u zemljama EU doprinijelo je odlivu stručnog i kvalifikovanog kadra (vozača) te stvara deficit istog na tržištu FBiH.

Problem je toliko izražen da prijeti značajnim smanjenjem obima prijevoza putnika i roba, odnosno prepuštanje prijevoza putnika i tereta stranim prijevoznicima iz regiona i EU, što bi zbog nedostatka voznog osoblja moglo dovesti do zatvaranja djelatnosti pojedinih firmi. Zatvaranje firmi bi prouzrokovalo ogromne štete kako u procesu proizvodnje roba tako i u sferi javnog prijevoza putnika.

Uporednopravna analiza propisa zemalja iz okruženja i Evropske unije pokazuje da u većini zemalja na mjesto vozača može da se zaposli svaka osoba sa završenom srednjom školom (u nekim zemljama i bez završene srednje škole) koja ima odgovarajuću kategoriju za upravljanje autobusom, odnosno teretnim motornim vozilom.

Također, izmjenama i dopunama Zakona u Republici Srpskoj omogućeno je da osobe sa završenom srednjom školom, bilo kojeg zanimanja, i položenim ispitom za određenu kategoriju, mogu biti uposlene na radno mjesto vozača. **Ovakvim zakonskim rješenjima prijevozničke firme iz drugog entiteta značajno su u prednosti i povoljnijem položaju u odnosu na prijevozničke firme iz Federacije Bosne i Hercegovine.** Također, prijevozničke firme u FBiH, zbog nedostatka voznog osoblja, sve više upošljavaju osobe sa potrebnom kvalifikacijom iz Republike Srpske.

Stoga predlažemo harmonizaciju propisa između dva entiteta unutar BiH.

Imajući u vidu naprijed navedeno, te probleme sa kojima se susreću prijevozničke kompanije molimo vas da razmotrite naš prijedlog i izmijenite Zakon.

Usvajanjem izmjena obezbijedit će se ambijent kojim se privrednim društvima omogućava normalan rad i funkcionisanje, a mladim ljudima koji imaju završenu srednju školu i položen vozački ispit za odgovarajuću kategoriju vozila lakše zapošljavanje. Nova zapošljavanja ujedno će dovest do punjenja budžeta i vanbudžetskih fondova i cjelokupnog ekonomskog razvoja naše zemlje.

Članom 2. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV- FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u budžetu Federacije BiH.

TEKST ODREDBE ZAKONA O CESTOVNOM PRIJEVOZU FBIH koja se mijenja

(„Službene novine FBiH“ br. 28/06 i 2/10)

Član 9.

Motornim vozilom kojim se vrši prijevoz može upravljati osoba koja ispunjava uvjete utvrđene propisima o sigurnosti prometa na cestama.

Osoba iz stava 1. ovog člana mora imati i:

- najmanje III stepen stručne spreme za zanimanje vozač motornog vozila i
- manje od 65 godina starosti.

Odredba stava 2. ovog člana u pogledu stručne spreme ne primjenjuju se na zaposlenike koji u vezi sa obavljanjem poslova svog radnog mjesta, osim poslova iz djelatnosti prijevoza i rentakar prijevoza kada se vozilo iznajmljuje sa vozačem, upravljaju motornim vozilom za koje je potrebna vozačka dozvola za "B" kategoriju.

Odredba stava 2. ovog člana u pogledu starosnog ograničenja ne primjenjuju se na osobe koje upravljaju motornim vozilom "B" kategorije i vrše prijevoz za vlastite potrebe.